

DE SINT-MICHIELSGILDE

In bijdragen van de vorige jaargangen van G.T. werd een woordje verteld over de Sint-Antone-gilde (gilde der kolveneirs en busschieters), de Sint-Sebastiaansgilde (gilde van de boogschutters) en de Sint-Jorisgilde (gilde van de kruisboogschutters)

De Sint-Michielsgilde was de jongste gilde en ontstond in het begin van de 17° eeuw. In 1612 wensten enkele edelen en notabelen van Gent een schermgilde op te richten. Dit liep niet van een leien dakje. Eerst wendden ze zich tot de Schepenen van de Keure, die hun verwezen naar de groot baljuw. Deze verzocht hun een verzoekschrift te zenden aan Albrecht en Isabella. Dezen echter onderworpen de vraag aan de Raad van Vlaanderen, die het oordeel vroeg van de procureur-generaal. Na heel wat moeilijkheden schonken Albrecht en Isabella hun toestemming een gilde op te richten. De ordonnantie werd verleend te Brussel op 26 maart 1613. De oprichting kostte honderd vijftig pond grooten voor geschenken en betalen van gratificaties aan personen voor bewezen diensten. De nieuwe gilde kreeg een lokaal in de Lakenhal, de schermschool. Op initiatief van de Sint-Michielsgilde konden vanaf 1617 drie maal per jaar de vier gilden hun gemeenschappelijke vraagstukken bespreken.

De Lakenhalle werd gebouwd in 1425; hier kwamen de kooplieden van laken samen. In de Lakenhalle zetelden ook de rechtbank der Vinders of Halleheren belast met de geschillen in verband met de lakenhandel op te lossen. In de 16° eeuw taande de lakenhandel. De Lakenhalle viel in onbruik. De Sint-Michielsgilde mocht de Lakenhalle gebruiken, maar werd verplicht belangrijke herstellingen op eigen kosten uit te voeren. Naast een uitgave van 1200 gulden moest de gilde nog een lijfrente nemen van 64 pond om de onkosten te dekken. Op voorstel van de Schepenen verscheen een koninklijk decreet op 3 april 1703 waarbij de vier gilden werden opgeheven. Bij dit besluit werd het Sint-Jorishof bestemd als lakenhalle, het Sint-Antoniushof als hospitaal en de lokalen van de Sint-Sebastiaansgilde en de Sint-Michielsgilde als kazerne. Door de Schepenen van Gent werden de volgende redenen om de afschaffing te bekomen voorgebracht :

“Ende dat nochtans de voorseyde Ghildehoven andersins inutil syn, jae ter contrarie maer en strecken tot groote beswaerighen vande borghers, soo ter respecte dat iedereen van de Ghildebroeders, bestaende den meerderen deel in ghemeene ingesetenen, alle seven jaeren schuldig is te dooghen tot acht, neghen, thien ponden grooten, soo wanneer sy moeten dienen als provi-seerders, alsoock door dien aldaer, in andere meichvuldighe particuliere occasien ende byeencomsten, van sommige groote-lyckx wordt ghedroncken ende ghespeelt, ende daerdoor ydel hoofden ende ydel burssen ghemaect, causerende ordinairlyck groote crackeelen, twisten ende andere diergelycke inconvenieten, midtsgaeders dat menighen werckman, in plaetse van ghe-

heel den dach syn werck te continueren, t'halven den naermid-
dagh uuytscheedt ende inde selve Hoven gaet verteeren t'gone
hy den selven dagh ghewonnen heeft tot subsistentie van syne
familie.”

De bedoeling van de schepenen was natuurlijk de beschikking te be-
komen over de gebouwen van de gilden.

Drie jaar later en wel op 7 september 1706 werd bij een nieuw decreet
de Sint-Michielsgilde opnieuw opgericht en kwam in het bezit van zijn
oud lokaal. De drie andere gilden kwamen wat later opnieuw tot leven :
de Sint-Jorisgilde in 1727, de Sint-Sebastiaansgilde in 1731 en de Sint-
Antoniusgilde pas in 1752.

In 1709 moest de Sint-Michielsgilde nog eens verhuizen, daar de
schermerschool gebruikt werd als kazerne. De schermers oefenden zich
dan in de benedenzaal van het Weldadigheidsbureau. Deze zaal is thans
overgebracht naar het Bijloke-museum en praat thans nog in zijn oude
luister : de schilderijen zijn van Gilles Leplat en van Van Cleef, de
prachtige houten schoorsteen versierd met de beelden van de “Kul-
ders” is het meesterwerk van Norbert Sauvage. Alleen deze zaal reeds
is een bezoek aan het Bijloke-museum waard.

Art. IV van het reglement bepaalt, dat enkel lid mogen worden van de
Sint-Michielsgilde de inwoners van Gent van 21 tot 60 jaar oud, van
wettige geboorte en behorende tot de katholieke godsdienst. De opne-
ming in de gilde werd uitgesproken door het bestuur, de Eedt. Bij hun
opneming moesten de leden een eed afleggen, waarbij ze verklaarden
trouw te zijn aan het stadsmagistraat en aan de graaf van Vlaanderen,
de katholieke godsdienst trouw te dienen en hun medeleden te helpen.
Ziehier de formule van de eed :

“... Eedt aen ons als Graven van Vlaenderen ende de Weth der
stede van Ghendt getrauw te zyn ende die Roomsche kercke en-
de Religie vooren te staen, ende hunlieden Gulde-Broeders be-
hulpigh te zyn ende voorts al te doen dat eenen treffelycke Gul-
de-Broeder van Ste Michiel schuldigh is te doen.”

Elk lid moest regelmatig aan de wapenoefeningen deel nemen. Art. IX
bepaalde : “Welcke voornoemde Gilde-broeders ook gehouden zullen
zijn te leeren spelen met zulcke wapenen als daer toe sy meest genegen
zullen wesen”.

Het bestuur van de gilde – de Eedt – bestond uit de koning, de Heu-
verdeken, de deken en twaalf provisors. De provisors kozen onder hen
een deken. De waardigheid van koning werd verleend aan het lid, dat
de eerste prijs behaalde in de wedstrijd genaamd “Spelen naer het ko-
ningschap”. De Heuvendeken werd gekozen door de provisors. Dit

ambt moest toegekend worden aan een schepen volgens art. XV :
“uyt eene van beide bancken van schepenen”.

De bijdrage van de leden was aanvankelijk bepaald op 20 grooten (thans ongeveer 200 fr.), later bedroeg de bijdrage een florijn (thans ongeveer 400 fr.), maar de keurlijcke mannen betaalden tot dertig florijnen (\pm 12 000 fr.) Er waren ook een aantal boeten : de provisor, die 's zondags de mis in de Sint-Niklaaskerk niet bijwoonde of niet om twee uur aanwezig was in het lokaal vier grooten. In geval van afwezigheid op een vergadering van de Eedt : twaalf grooten. Wie achter staat met het betalen van zijn bijdrage betaalt een boete van een groote per dag. Wie verhuist zonder zijn adreswijziging mede te delen betaalt twintig grooten. Werd bestraft met een boete van twee grooten “soo wie sweerd, vloecht ofte den duyvel noemt, ofte quade onbeleefde woorden spreekt uyt verbitterheden ende gramschap verbeurt de boete van twee grooten”.

Artikel XXVIII van het reglement van 1616 bepaalde, dat elk lid gehouden was een doodsschuld te ondertekenen, d.w.z. een som bepalen, die door zijn erfgenamen moesten betaald worden bij zijn overlijden. De waarde van deze doodsschuld was afhankelijk van de rijkdom van de betrokkene : er waren doodsschulden van enkele schellingen (een schelling = thans ongeveer 125 fr.) tot verscheidene ponden (een pond = thans ongeveer 2 500 fr.) In 1814 ondertekende koning Willem I een doodsschuld van honderd pistolen (thans ongeveer 500 000 fr.), bedrag dat betaald werd na zijn overlijden in 1844.

Het ambt van koning bezorgde heel wat voordelen aan de belanghebbende. De wedstrijd had plaats in september op de feestdag van de H. Michaël. Het reglement bepaalde :

“den Coninck moet staen om te spelen den eerste ende indien hy syne campioens kan onderstaen van elcken speelder twee venüen sonder vrytoetse te hebben, sal Coninck blyven twelcke gheschieden moet sonder grepe, ofte steken, ofte een handt van het sweert te doen, sonder oploop van lyf aen lyf anders is al sulke toetse van nul soowel voor de Coninck als voor synen campioen, ende indien een van hun slach-zweirden ofte ander wapen brake, sal de selve venüe van niet syn ende moeten herspeelt worden.”

De wedstrijden werden in het openbaar gehouden op een verhoog meestal op de Vrijdagmarkt. Van zodra de nieuwe koning gekend was, feliciteerden de koningen, de dekens en de provisors van de drie andere gilden de nieuwe koning. De gilde, die te kort kwam aan deze beleefdheidsplicht, bekwam een boete van honderd florijnen. Deze boete

werd bepaald door een besluit van de schepenbank van 1662. De dag na de wedstrijd voor het koningschap werden de gewone wedstrijden gehouden. De prijzen bestonden uit zilveren voorwerpen; vandaar de benaming "spel voor de silveren pryzen". Gedurende de ganse wedstrijd speelde de beiaard en luidde de grote klok.

Hier een beschrijving van een wedstrijd gehouden op 29 september 1754. 's Namiddags om twee uur stellen zich de leden van de drie gilden, allen in feestkledij met hun wapens en eretekens, voor het lokaal van de Sint-Michielsgilde op. De vaandeldragers te paard voorafgegaan door trommelaars en trompetten bevinden zich aan het hoofd van elke gilde. Een afvaardiging van de schepenen komt de stoet vervoegen. De stoet stelt zich in beweging voorafgegaan door de trommelaars en de trompetters in groot ornaat en te paard. Dan volgen de drie gilden, de schepenen en de Sint-Michielsgilde. De hellebaardiers sluiten de optocht. Aangekomen op de Vrijdagmarkt stellen de drie gilden zich op rond het verhoog. Op het verhoog nemen plaats de Eedt van de vier gilden, de schepenen en de genodigden, zoals de groot-baljuw, de militaire gouverneur, de abt van de Sint-Pietersabdij. Natuurlijk is de Vrijdagmarkt zwart van de kijklustigen. Dan begint het wapenspel tot een zekere Petrus Baes als koning wordt uitgeroepen. De abt van Baudelo overhandigt aan de nieuwe koning de gouden kraag van de gilde. De overwinnaar vergezeld door al de aanwezigen doortrekt de voornaamste straten van de stad. Er wordt halt gehouden aan de lokalen van de drie gilden, alwaar de erewijn wordt aangeboden. Eindelijk komt de stoet aan het lokaal van de Sint-Michielsgilde, waar een banket plaats heeft. 's Anderendaags wordt er gespeeld voor de drie "silveren pryzen". Na de wedstrijd rijden de nieuwe koning, de overdeken, de deken en de provisors naar het lokaal van de Sint-Sebastiaansgilde, waar een voorstelling plaats heeft. Na de voorstelling wordt de nieuwe koning naar zijn woning geleid voorafgegaan door de trommelaars en de trompetters van de stad en vergezeld van al de leden van de Sint-Michielsgilde en de Eedt van de drie andere gilden. Petrus Baes, een welstellende burger, biedt aan al de leden van de Sint-Michielsgilde, aan de Eedt van de andere gilden en aan de hoogwaardigheidspersonen, die de feestelijkheden hebben bijgewoond, een maal aan. Daarna volgde een bal, dat tot zeven uur 's morgens duurde. Dezelfde morgen wonen al de gildebroeders een Te Deum bij in de Sint-Niklaaskerk ter ere van de nieuwe koning van de gilde.

Wanneer gepoogd werd de toelating te bekomen om de Sint-Michielsgilde op te richten, werd tevens gevraagd, dat honderd leden zouden ontslagen worden van de dienst in de burgerwacht, maar een bijzonder korps zouden vormen, dat samen met achttien andere kompagnies zou-

den instaan voor de orde en de rust in de stad. Deze gunst werd toegestaan en de statuten van 1613 bepalen : "Alvooren dat onder de supposten van den selven Gulde hondert kuerlijcke Mannen vry sullèn wesen van de Borgherlijcke wacht".

Het keurkorps van de honderd kuerlijcke mannen was een deel van de burgerwacht. Een artikel bepaalt, dat ze bij de eerste opvordering zich ten dienste moeten stellen van de schepenen "tot al sulcken dienste als men hen sal willen employeren 't sy in 't waecken op stadthuys oft andersints". De achttien kompagnies en de honderd kuerlijcke mannen leverden elke dag en om beurt de nodige manschappen om de poorten, de vestingen en de andere posten en wachthuizen te bewaken. Wanneer de gildebroeders van de Sint-Michielsgilde hun wachtweek hadden, moesten ze elke dag tien man leveren voor het stadhuis over dag en twintig over nacht. De wachtposten, die niet voldeden aan hun oproep, kregen een boete van vijf schellingen (thans ongeveer 100 fr.) De uitspraak werd gedaan door de Eedt en het bedrag kwam in de kas van de gilde. Ziehier een uitspraak van 2 september 1708 tegen twee gildebroeders, die verwaarloosd hadden de wacht op te trekken aan het stadhuis.

"Den Coninck, heere heuverdeken, proviseerders ende auderlijngghen hebben ten proffyte van Sr Gille de Meyere 4en Thienman van dezen gulde en van sijne ingherolleerde guldebroeders ghecondemneert soo sij condemneren bij desen Srs frans Gaille ende Jacques d'Hondt uijt crachte van het 19e arle van ordonnan van selven gulde elck in eene boete van vyf schellyngghen grooten ter causen sij lieden niet en sijn ghecompareert ten stadhuyse tot het doen van hunne wacht by laste van myne Edele heeren schepenen van keure."

De kompagnie van de honderd kuerlijcke mannen, alsook de achttien andere kompagnies waren ingedeeld in peletons van tien man met aan hun hoofd een "thiendeman". Bij wapenschouw verenigden zich de manschappen voor de woning van de tiendeman om zich dan naar de verzamelplaats te begeven. De honderd mannen hadden geen uniform; wel moesten ze uitgerust zijn met een "corcheledt, gorgerijn ende helmet". Als wapens hadden ze "een pijcke, pertisane ofte hallebarde". In 1664 hadden ze een musket. De mannen gewapend met een musket moesten thuis hebben een pond buskruit, tien ballen en een half pond lonten. Het gebeurde dat de mannen van wacht in hun gewone kledij verschenen. Een reglement van 1682 bracht orde op zaken : "interdiccerende een jeghelyck ten parade te comen met synen mantel, schootvel ofte diergelycke op de boete van vijf schellingen".

De afschaffing van de burgerwacht in 1752 had ook het verdwijnen

GAND
1891

Le Concierge R. Vlaeminh.

Lith. N. deins, Gand.

JAMAIS NEU
CHERCHE

N'ETTES PAS

CONFRÉRIE
ROYALE
Chevalière
S. MICHEL

W. 1891

van de kompagne der honderd kuerlijcke mannen voor gevolg. Al de komagnies van de burgerwacht werden vervangen door een kompagne soldaten betaald door de stad en genaamd "stadts waeckende mannen". Enkel de kuerlijcke mannen mochten mededingen tot het koningschap. In een besluit van 14 september 1717 lezen we :

"Ten voornoemde dagh, is bij den Eedt vaste gestelt en geresolveert dat men niemant en sal admitteren tot het spelen om den toecomenden Coninck als die van de hondert keurlicke mannen en de gonne gedient hebbende in den Eedt van boven midts men verstaet te mainteneren dat de onvrye guldebroeders daertoe geen recht en hebben."

De onvrije guldebroeders in de tekst zijn dus een soort ereleden, de keurlijcke mannen waren de ware leden. Zij alleen namen deel aan de vergaderingen.

We hebben gezien, dat in de feestelijke ommegang de erewijn werd aangeboden aan de lokalen van de andere gilden. Maar ook de gewone burgers boden de erewijn aan bij het voorbijtrekken van de ommegang voorbij hun woning. Na al die glazen wijn had de optocht zeker een vrolijk uitzicht. In het resolutieboek van 1766 lezen we :

"Onder welcke marche menigvuldig mael ghepresenteert is den wyn van eere en ghecomen synde aen het hof van Ste Sebastiaen hebben de heeren Confreers van het selve Gulde, met alle benckenlycke genegentheyt ghepresenteert den wyn van eere aan geheel het Gulde, wanneer wy wederom syn vertrocken langs de hoofdwacht en de Corte meire naer het huys van onsen Coninck, alwaer oock wiert ghepresenteert den wyn van eere en syn voortsgegaen naer het hof van Ste Jooris alwaer insgelyck den wyn van eere wiert ghepresenteert, etc..."

In het begin van het Frans bewind werden de vier hoofdgilden opgeheven. Onder het Keizerrijk werd de Sint-Michielsgilde opnieuw opgericht, maar er kwam herleving onder het Verenigd Koninkrijk. Ziehier naar de "Journal administratif, politique, judiciaire, commercial et littéraire de la Flandre orientale" van 5 oktober 1816 een beschrijving van een schermfeest :

"Beaux jours de la chevalerie, êtes-vous revenus ? Quels sont ces braves qui se donnent l'accolade, combattent et, vainqueurs ou vaincus, se la donnent encore plus affectueusement ? Ce sont des Belges, enfants de Mars, qui préludent à la gloire, les armes à la main; ils ne veulent que se familiariser avec elles. Leur loyauté dans les jeux égale au danger leur courage. Ils ne con-

naissent point d'ennemis; mais ils apprennent à n'en pas redouter.
Leur devise est : LA PATRIE ET L'HONNEUR, et sur leur fer
on lit : N'ÉVITE PAS, JAMAIS NE CHERCHE."

"Une grande messe, un brillant assaut et un benquet où règne la plus

franche amitié les conduisent jusqu'au lundi matin, qu'ils partirent pour de nouveaux plaisirs et de nouveaux succès”.

Interessant is wel de tekst van een diploma afgeleverd in 1818.

“Nous Chef-Doyen, Doyen, Commandant, Provisours et Membres du serment de la Confrérie Souveraine, Royale et Chevalière, erigée en cette ville de Gand, l'an mille quarante-deux, pour le noble exercice des armes et sous le patronage de l'archange Saint-Michel, savoir faisons que sur la présentation nous faite par nos chers et bien aimés confrères..., nous avons reçu comme membre effectif et installé cejourd'hui en qualité de l'un des cent francs Michellistes de notre Confrérie Monsieur... Lequel ayant déclaré se conformer aux constitutions, statuts et règlements de notre Confrérie et ayant rempli les formalités d'usage, s'est soumis de payer les contributions, rétributions, rédemptions et dettes mortuaires à échéoir entre les mains du Trésorier de la Confrérie, le recipiendaire jouira en conséquence de tous les droits prérogatives et privilèges attribués à sa qualité de confrère de Saint-Michel et accordés à ladite confrérie par octroi du 26 Mars de l'an 1613 par LL. AA. SS. II. et RR. Albert et Isabelle Infants d'Espagne, par la grâce de Dieu Archiducs d'Autriche, Ducs de Bourgogne, de Lorraine, de Brabant, etc. etc., de glorieuse mémoire. Pour autant qu'il n'ait point été dérogé par les loix subséquentes.

“En foi de quoi nous lui avons délivré le présent diplôme revêtu du sceau de nos armes, pour servir et valoir là où de droit et besoin sera.”

Een van de grootste feesten tijdens het Verenigd Koninkrijk was wel het feest gehouden in augustus 1820 ter gelegenheid van de tentoonstelling van nijverheidsproducten. De vier hoofdgilden richtten wedstrijden in, waaraan gilden van binnen- en buitenland deelnamen. Meer dan twintig maatschappijen boogschutters namen er aan deel. De leden van de Sint-Jorisgilde van Brugge lieten zich opmerken door hun prachtig rood uniform. Ze kwamen te Gent aan per schip en stapten af aan de Recollettenbrug. Aan het boogschieten ingericht door de Sint-Sebastiaansgilde namen meer dan vijfhonderd schutters deel. De gebeurtenissen van 1830 betekenden een stilstand in de activiteiten van de Sint-Michielsgilde. Pas in 1834 hernamen de vergaderingen. Op 24 september 1834 werd een openbare grote wedstrijd ingericht op de Kouter. Een andere wedstrijd had plaats op 2 oktober 1837 ter gelegenheid van de inhuldiging van de spoorweglijn Gent-Mechelen. Tot op het einde van de 18de eeuw hadden de feesten, de optochten

en de plechtigheden, waaraan de Sint-Michielsgilde deel nam, geen politiek aspect. In 1787 zien we de vier hoofdgilden deel nemen aan een politieke manifestatie op 10 juni ter ere van de afgevaardigden van de Staten van Vlaanderen, die terug kwamen van Brussel met de bevestiging van de oude rechten en privilegies.

Op 24 december 1789 Henri Vander Noot houdt zijn plechtige intrede te Gent. Een fakkelstoet, waaraan de vier gilden deel namen, wachtte Vander Noot op aan de Keizerpoort en leidde hem naar het stadhuis, waar hij werd ontvangen door het stadsmagistraat.

Op 4 januari 1790 werden de Staten van Vlaanderen uitgeroepen en op 25 februari 1790 deed generaal Vander Meersch zijn intrede te Gent.

Op 9 september 1790 leggen de vier gilden de eed van trouw af aan de Staten van Vlaanderen. De plechtigheid had plaats op de Vrijdagmarkt.

Op 20 september ontvangen de Staten de eed van trouw van 15 000 patriotten van Gent en uit de provincie. De leden van de vier gilden droegen een uniform : een blauwe mantel met koperen knopen, witte broek, zwarte hoed met witte galons. Ze waren voortdurend te wapen om voor de openbare rust te zorgen of om deel te nemen aan patriotische plechtigheden. Dit eindigde met de terugkeer van de Oostenrijkers.

Na de opheffing van de gilde in 1796 verscheen de Sint-Michielsgilde voor de eerste maal opnieuw op 5 prairial jaar XII (25 mei 1804). In stoet begaven de vier gilden zich naar de Kortrijksepoort om de Gentse afvaardiging te ontvangen en te begeleiden, die terug kwam van Parijs, waar ze Napoleon hadden gefeliciteerd bij zijn kroning tot keizer. De Journal du Commerce van 28 mei 1804 geeft het volgende verslag :

“Le cortège, ouvert par des trompettes et des tambours, était composé de détachements de la garde municipale en grand uniforme, d’une musique guerrière, de plusieurs employés de la mairie à cheval, des principaux membres composant les confréries de Saint-Sébastien, Saint-Michel, Saint-Georges et Saint-Antoine et autres, précédés de tambours, des drapeaux qui distinguent chacune de ces confréries et des attributs qui leur sont propres. Venaient ensuite les membres des autorités constituées, placés en voitures et dont le nombre s’élevait à plus de deux cents. Le son des cloches et des salves d’artillerie ont annoncé au peuple l’entrée de cette députation dans nos murs.”

Bij hun optochten, ommegangen en deelname aan processies waren de gildebroeders vergezeld van een aartsengel, een duivel en vlegelmannen, dit waren geen leden van de gilde, maar betaalde personen. De vlegelmannen hadden een vlegel bij, verjaagden de duivel en haalden allerlei

gekke toeren uit. In mei 1807 verscheen een decreet van de prefect Faipoult aan burgemeester J. Della Faille, waarbij de vlegelmannen werden verboden.

“Le Préfet,

A Monsieur le Maire de Gand.

Du 26 mai 1807.

L'année dernière, Monsieur le Maire, j'ai observé que les associations, improprement nommées confréries, avoient amené à la procession du jour de la feste-Dieu, c'est-à-dire à une cérémonie respectable, consacrée par la religion, des personnages vêtus d'une manière grossière et ridicule, j'ai été surpris que des usages aussi ridicules se soient perpétués jusque dans un siècle aussi éclairé que celui où nous sommes. Veuillez donc convoquer les chefs de ces associations et leur dire que mon intention formelle est de supprimer des scènes aussi ridicules.

L'existence de ces associations a un but louable. Les particuliers peuvent donc paroître avec leurs costumes, et leurs bannières peuvent être considérées comme tenant aux ornements du clergé de leurs paroisses. Mais voilà tout; il leur est défendu sous peine de contravention aux règlements de police, de promener soit aux moments des processions soit même dans les rues en tout autre temps des espèces de mascarades qu'il faut réserver uniquement pour l'instant du carnaval.

Vous voudrez donc bien m'accuser réception de cette lettre et m'informer de ce que vous aurez fait pour exécuter ses dispositions.

Agréez, etc.”

Het verbod werd slechts toegepast bij officiële en godsdienstige plechtigheden.

Op 18 juli 1867 ter gelegenheid van een openbare wedstrijd op, het Sint-Pietersplein richtte de Sint-Michielsgilde voor de laatste maal een optocht in.

De honderd kuerlijke mannen namen ook deel aan de huldiging van de prins of zijn vertegenwoordiger als graaf van Vlaanderen. Zo in april 1744, waar Karel van Lorreinen ontvangen werd als vertegenwoordiger van keizerin Maria Theresia.

“De hondert mannen op hemlieden hof vergaedert synde syn van daer gesaementlyk tot ande Keyserpoorte gegaen alwaer aen ieder van hun ter hand gesteld is geworden eenen witten flambeew ende haere hoogheden arriverende snaermiddags ontrent dese vyf ure voor het incommen van stadspoorten wiert

an hun door vier van de hondert Mannen gepresenteert den Day tot het anveerden van de complimenten... hunne hoogheden sit- tende in eene seer costelycke carosse werden geacompanieert door de hondert Mannen met hunnen brandende flambeew tot in de voorseyde abdy van Sinte Pieters.”

De laatste maal, dat de Sint-Michielsgilde deel nam aan de inhuldiging van een vorst, was op 5 september 1815, toen Willem I een bezoek bracht aan Gent.

Gedurende gans haar bestaan hebben de feestmalen een belangrijke plaats genomen bij de feestelijkheden van de Sint-Michielsgilde. De in- richting van de feestmalen was toevertrouwd aan een hofmeester. De gildebroeders hielden van overvloedige maaltijden. Dit wordt duidelijk door de rekening van een feestmaal van 1628.

UUTGEVEN

Item van den dienst van twee bottelgiers betaelt	16 sch.
Item over tvoeren van de bancken up tstathuys tot up de schole tot employ in de maelyt	1 sch. 8 gr.
Item an den cock Beydens over synen dienst 2 lib.	16 sch. 8 gr.
Item an de schotelwasterigghe	6 sch. 8 gr.
Item an Jacques Vandenberghe de taefele ghedient hebbende	10 sch.
Item an kerchove over een quaerteel wyn	11 lib. 15 sch.
Item an Baudwyn Vanderplassche ter ghelycker causen.	11 lib. 10 sch.
Item over tlossen ende voeren van de voornoemde twee quarteelen wijnen ande craenkinders	6 sch. 8 gr.
Item over vier tonnen en half biers ten xx sch. gr. de tonne komt	5 lib. 12 sch. 6 gr.
Item over de tonghe, sausietsen de belougne ende laer tsamen	1 lib. 5 sch. 6 gr.
Item over de leverynghe van vleesch an Niclays van melle.	7 lib. 19 sch. 7 gr.
Item an Frans van melle over den coop van een lam	15 sch.
Item an Gheert van melle over twee bursten ende twee rebben	18 sch. 6 gr.
Item an Gheert van melle over den coop van een lam	13 sch. 9 gr.
Item an marten Deproot over twee bursten.	16 sch. 6 gr.
Item over vyf stukken vleesch voor den lesten dach vande maelyt	24 sch. 7 gr.

Item au Pieter stryncx xii coppelen kiekenen ende xx coppelen duyven	2 lib. 16 sch.
Item voor triperyen	9 sch.
Item voor visch	1 lib. 19 sch. 4 gr.
Item over werckensboter	18 sch.
Item an Jan Huybens over speceryen, keers als ander- sints.	2 lib. 1 sch. 4 gr.
Item over groene waere	36 sch. 1 gr.
Item van pastereyen an Jan Verschriek	1 lib. 14 sch.
Item over d'huere van kannen, ghelaesen ende deghonne gebrocken	6 sch. 6 gr.
Item over sepieren	4 sch.
Item over xxv eyeren	1 sch. 4 gr.
Item aan twee jonghens inde voornoemde maelyt zorghe ghedraeghen hebbende	4 sch.

Een pond groot vertegenwoordigt thans ongeveer 2 500 fr., een schelling 125 fr. en een groot 12 fr. De gildebroeder vergezeld van zijn vrouw betaalde drie pond grooten, de anderen betaalden Twee pond tien schelling. Uit de rekeningen blijkt, dat vanaf 1644 de dames niet meer deelnamen aan de feestmalen. Het laatste groot banket had plaats in oktober 1787. In de negentiende eeuw werd de traditie hernomen, maar het waren thans gastronomische maaltijden. Hier het menu van een banket in 1844.

MENU

<i>Premier service.</i>	<i>Deuxième service.</i>
1 ^o Huîtres	1 ^o Dindes aux truffes
2 ^o Potage	2 ^o Canetons en gelée
3 ^o Turbots	3 ^o Lièvres
4 ^o Tête de veau en tortue	4 ^o Galantine aux truffes
5 ^o Petits pâtés à la reine	5 ^o Gibier
6 ^o Filets à la Godard	(perdreaux et bécassines)
7 ^o Mayonnaise de saumon	6 ^o Homards
8 ^o Cotelettes de mouton aux champignons	7 ^o Poulets
	8 ^o Jambon
<i>Dessert</i>	
<i>Crèmes</i>	<i>Pâtisseries</i>
Macédoine aux fruits	Fromage à la glace

M. VAN GENT